

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 2 fl. (4 coroane).
 Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrațiunii (strada
 Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
 Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
 a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

„Foaia Poporului“ — ilustrată.

Cu prima 1 Ianuarie 1897 „Foaia Poporului“ intră în al 5-lea an al vieții sale plină de roade frumoase. Intrarea aceasta „Foaia Poporului“ are să și-o facă într-o formă sărbătorească, pentru-că ziua de 1 Ianuarie 1897 are să fie o zi însemnată în viața ei.

La această dată „Foaia Poporului“ va începe se apară ilustrată cu frumoase icoane și chipuri.

Dela începutul anului viitor „Foaia Poporului“ va începe se ese în fiecare Duminecă nu numai îmbunătățită, îmbogățită și mai îngrijită ca ori-și-când, ci ea va avè se facă, ce n'a mai făcut nici o gazetă politică românească: se aducă în fiecare număr al seu icoane sau ilustrațiuni.

Până acum „Foaia Poporului“ se ducea la casa Românului din toate colțurile pământului, ori-unde se afla el: în Ardeal, Bănat, Țeara-Ungurească, Bucovina, România, Basarabia și Bulgaria, — și îi aducea vești, și bune și rele, îi aducea sfaturi și povețe, vorbe de luminare și învățatură, cuvinte de încurajare și mângâiere. Ea era o gazetă cum se cade, o fiică a „Tribunei“, cum mulți o numesc.

Dela Anul-Nou încolo „Foaia Poporului“, aceasta fiică a „Tribunei“, are se întreacă pe mamă-sa. Mai tinără și mai frumoasă, ea are să se înfățișeze și mai gătită și mai împodobită decât „Tribuna“, căci se va înfățișa cu chipuri și icoane.

Pe lângă mulțime de știri, învățături, sfaturi și povețe „Foaia Poporului“ are se aducă fiecărui cetitor și câte o icoană sau două, după putință și împregiurări, toate frumoase și plăcute.

Pe lângă descrierile făcute cu cuvinte, ea va aduce în totdeauna și chipul omului sau lucrului de care va fi vorba, ca toți să-l vadă mai bine și să-l cunoască. Vom da icoane din timpul de față și din trecut. Vom arăta chipul bărbaților mari ai neamului românesc, cari au făcut fapte vrednice pentru binele poporului nostru. Vom arăta icoana bărbaților nostri fruntași de acum; peste tot vom arăta chipul fiecărui bărbat, care face câte un lucru mare pentru noi și e vrednic ca toată suflarea românească să-l cunoască.

Vom da mai departe chipuri, cari ne arată portul românesc, în deosebitele lui forme din diferite ținuturi, pe unde sunt Români. Vom arăta biserică și școli românești frumoase, zidiri mărețe, chipuri despre orașe și sate, ținuturi frumoase, cu un cuvânt tot ce e frumos și vrednic ca să fie pus ca într-o oglindă înaintea ochilor cetitorilor nostri iubiți.

Știm, că și până acum „Foaia Poporului“ a fost și este iubită de poporul nostru.

Vrem însă ca ea se fie și mai iubită; vrem să fie îndrăgită de tiner și bătrân, bărbați și femei, cu un cuvânt: de toți câți țin la numele frumos de Român. O împodobim deci, ca ea să fie o podoabă a mesii din casa fiecărui Român bun. Și o vom împodobii întotdeauna cu icoane mândre, frumoase și — românești, pentru-ca românească să fie podoaba casei românești. Vrem ca și mai mulți decât până acum se cunoască, se iubească și se îndrăgească „Foaia Poporului“, ca să se obicească a ceti și a învăța.

Vrem ca fiecare țeran român se poată avè în casă ceva frumos, bun și folositor.

Și de aceea nu vom cruța nimic ca să facem „Foaia Poporului“ și mai bună, și mai folositoare, și mai frumoasă. Și pe lângă toate acestea îmbunătățiri și înfrumusețări, — deși cu icoanele ni-se înmulțesc grozav cheltuelile, — totuși prețul foii va fi numai cu 1 coroană mai scump la 1/2 an, adică cu 1 fl. la an.

Nădejdea noastră cea mai mare stă într'aceea, că cetitorii nostri cei vechi vor căuta să ne înmulțească abonenții, ca astfel se putem mai ușor acoperi cheltuelile cari se vor înmulți la fiecare număr.

Sunt 3 milioane de Români în această țeară, adică 3 mii de mii. Să nu se afle oare — nu 3 sute de mii — dar' cel puțin 30 de mii de Români, cari se aboneze o foaie ilustrată, de o coală și jumătate fiecare număr, cu prețul de trei florini pe an?

Să nu se afle într-o sută de Români unul de acestia? Nu se poate! Trebuie să se afle, numai să-i îndemnăm și luminăm! La lucru deci, iubiți cetitori ai „Foi Poporului!“ — Noi de atâtea ori v'am ajutat cu sfaturi și învățături! Acum vă cerem și noi un ajutor: înmulțiți abonenții „Foi Poporului“ printre cunoscuții d-voastră, ca se putem face o foaie românească cum nu a mai fost și numai este.

La lucru, cu însuflețire și încredere!

Cel dintâiu număr ilustrat al „Foi Poporului“ va apăre la anul nou, în mărime de două coale, cu mai multe chipuri. Acest număr se va trimite ca număr de probă în cinste ori-cui îl cere cu gândul de a abona „Foaia Poporului“. Toți abonenții nostri vechi vor primi acest număr, fără deosebire dacă și-au reînnoit abonamentul ori ba. Numai cât cei-ce își vor reînnoi până atunci abonamentul îl vor primi mai întâiu, și numai după aceea ceilalți. Grăbiți deci cu reînnoirea abonamentului pe anul 1897! Abonamentele se fac mai ușor cu rambursa postală, pe care abonenții nostri o primesc deodată cu numărul de față.

Prețul de abonament este următorul:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg 3 fl. (6 coroane).
 Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).

Pentru România și străinătate.

Pe un an întreg 15 lei.
 Pe o jumătate de an 7 lei 50 bani.

Popor martir.

Românii din această țeară, de sub oblăduirea maghiară sînt un popor, care suferă din partea stăpînilor maghiare cele mai crâncene prigoniri, — de felul cărora numai popoarele din Turcia mai parte au — și a dat și dă atâtea jertfe pentru naționalitatea, limba și legea sa, încât este în adevăr un *popor martir*.

Dela 1867 încoace, de când adevărații Maghiarii au pînea și cuțitul pe mîna, în măsura în care vîd, că noi nu ne plecăm spre unghurisare, în acea măsură și din an în an se arată tot mai aspri, tot mai mari călcători ai drepturilor noastre, tot mai mari prigonitori. Dragostea și alipirea noastră de neam în ochii Maghiarilor sînt păcate, sînt lucruri nepatriotice, cari le dau dreptul la tot felul de volnicii și nedreptăți față de noi. Dacă noi venim și le spunem cu gura sau în scris, prin foi, că ceea-ce fac nu e lucru cuminte, și li facem răspunzători de urmările rele ale politicii lor greșite, ne zic că sîntem „agitatori“, că ațîțăm împotriva patriei și împotriva poporului maghiar și sîntem trași în judecată. De alte-ori earăși sînt Români dați în judecată pentru cîntece nevinovate, cari Maghiarilor le par primejdioase, *pentru-că sînt românești*, sau apoi pentru-că au eșit întru primirea vre-unui fruntaș al nostru și 'i-au strigat un „să trăească“ ș. a.

Ear' a fi dat odată în judecată ca „agitator“, însemnează a fi și osândit. Multele procese din anii din urmă ni-o dovedesc aceasta pe deplin.

Așa apoi vedem, că temnițele sînt infundate de Români, osândiți pentru lucruri de ațîțare. Tineri și bătrîni, femei și bărbați, inteligenți și țerani intră rînd pe rînd în temnițele unghurești pentru iubirea neamului. Osândiții a fost tinerimea noastră dela școalele înalte prin pedeapsa

data vrednicului ei conducător Aurel C. Popoviciu, osândit a fost comitetul nostru național și osândiți au fost mulți alții. Ear' din an în an numărul jertfelor crește. În „Liga Română“ din București a eșit acum de curînd numărul acelor Români cari au fost osândiți în vreme de doi ani, anume în anii din urmă 1895 și 1896. E înspăimîntător acest număr și mărirea pedepselor, ce s'au dat. În anii 1895—96 au fost osândiți de judecătoriile unghurești 193 de Români, *la o pedeapsă în total de 24 ani și 4 zile temnițe și 9000 fl. pedepse în bani!*

Un popor pacinic, un popor care nici-cînd n'a lucrat, nu s'a răsculat împotriva patriei, să fie astfel prigonit, încât numai în decurs de scurtă vreme de doi ani să dea din stînul său 193 de jertfe!

Avem deci tot dreptul să zicem, că Românii sînt un *popor martir*. Da, Românii sînt supuși martiriului pentru neam, întocmai cum au suferit martirii creștinătății prigonirile pentru crucea lui Christos.

Și că Românii martiri sînt, se vede și de acolo, că toți aceia, cari osândiți au fost, au intrat cu fruntea senină în temniță, știind că sufer pentru o cauză dreaptă și sfîntă și au eșit cu curagiu neînfrînt.

Dușmanii nostri ar pute se văza, că pe această cale nu-și vor pute ajunge scopul. Un popor, care știe suferi atîta, fără-ca să se descuragieze, fără să se abată din calea lui națională dreaptă, nu poate fi înfrînt nici-odată.

Mai mult, prin acest martiriu vom ajunge la isbîndă. Din temnițele unghurești va răsări pentru noi dreptatea și libertatea.

Stăpînitorii nostri vor ajunge în curînd acolo, încât meru osîndind la Români vor fi ei înșiși dați osîndei din partea lumii culte.

Pentru partidul național. Pătania harnicului preot Zevedeu Murășan dela Sebeș, despre care scriem la alt loc al foii noastre, n'a rămas singură, precum am prevăzut. Rînd pe rînd vin pedepsiți toți aceia, cari au chemat pe Români la adunări, cînd s'a convocat mai în urmă conferința națională.

Dela Brașov ne vine știrea, că directorul „Gazetei Transilvaniei“, dl. Dr. Aurel Murășanu, pentru conchemarea adunării, care a fost oprită, e pedepsit cu 8 zile închiisoare și 50 fl. pedeapsă în bani.

Poliția din Sibiu a citat pe membrii partidului național, cari au chemat pe alegătorii români la Sibiu, făcîndu-le cunoscut, că vor fi pedepsiți.

Asemenea a fost citat și dl. president al partidului național, Dr. Rațiu, pentru-că a chemat conferința națională, care a fost oprită.

Aceste și alte pedepse se dau, pentru-că, vezi Doamne, fostul ministru Hieronymi de slabă pomenire, a dat porunca cunoscută, că partidul național român e dizolvat (șters). În capul plin de beție unghurească a stăpînitorilor nostri poate să fie, dar' se înșeală dacă cred, că și aievea aceasta e așa.

Prin porunci ministeriale și prin pedepse și măsuri de poliție *partidul național, care este întreg poporul românesc*, nu se poate nici înăduși, nici șterge.

Ardealul în primejdie. Beksics Gustav, marele șovinist maghiar a scris acum de curînd o cărtiță, în care se cuprind mari planuri patriotice. El e de părere, că pentru Unguri cea mai primejdioasă cauză de naționalitate e cea *românească*. Aceasta e mai arzătoare și aceasta trebuie deslegată mai iute, lăsînd toate celelalte la o parte.

Deslegarea însă să se facă, nu dîndu-ne nouă drepturi, ci întărind maghiarismul în Ardeal, care e mai în primejdie.

Beksics crede, că Sécuii trebuie aduși în legătură cu maghiarimea din Ungaria, prin insulele (ostrove) de limbă maghiare, ce se află între aceste două popoare prin comitatele ardelene. Poporul maghiar din Ungaria trebuie întărit prin o politică agrară bună, prin împărțirea pămîntului și colonizare. În Ardeal e mai de lipsă o *politică industrială* (de meserii), cu toate-că și aici trebuie mîntuite rămășițele averii naționale. *Cercul lucrării ardelene trebuie să fie în Sécuime*. Sécuii trebuie împedeți de a merge în România și întorși spre insulele maghiare din Ardeal.

Se da cu șoteala, că în fruntea mișcării stau deputații dietali din Sécuime. — Va fi, va fi, numai cât știi ce zice proverbul vechiu unghuresc, domnule Beksics: „*Erdélyben csak kukoricza és oláh terem*“.

(În Ardeal se prăsește numai cucuruz [păpușoi] și Români).

FOIȚA.

Moartea lui Mihaiu-Viteazul.

Pe câmpia Turdei pe un verde plaiu,
Tabără oștirea marelui Mihaiu,
Acolo, în cortu-'i Domnul se gîndește:
Fericirea țerii inima-'i răpește.
Are-o presimțire ce 'l-a turburat,
Și pe mîna-'i mîndră capul a plecat.
Îndesert speranța inima-'i răsfată,
Lacrîmile udă gînditoarea-'i față.
Înainte celor ce îl ocolea,
Cu o mantă d'aur el se ascundea.
Cătră căpitanii ce îl încungioară:
— „Dragii mei! iertați 'mi astă lacrîmioară!
E o slăbiciune de care roșesc
Toți căți au un suflet tare, bărbătesc;
Însă sînt minute cînd natura cere
Dela cel mai tare partea-'i de durere...
Astăzi pot să număr mai la nouă ani
De cînd noi ne batem cu atîți dușmani.
Este adevărul... am făcut, în lume,
Neamului acesta cel mai mare nume:

Însă, ce-'i mărirea, fără de folos?
Ceea ce-'i în noapte focul mincinos!
Singură mărirea nu-'i destulătoare:
Nu voiu foc de stele, ci voiu foc de soare.
Cîte mii de inimi moartea n'a 'nghețat?
Și în cîte case dorul n'a intrat?
Țeara este 'n lacrîmi și se pustiește:
Floarea tinerimii câmpul învîlește!
Și în raza slavii unde strălucim,
Vîz, pe nesimțite noi ne mistuim,
Astăzi lupta noastră ori-ce luptă curmă;
Ea va fi lovirea cea mai de pe urmă...
Astăzi este timpul ca să isprăvim,
Sau Români ne perdem, sau Români trăim!“

Astfel le vorbește... dar' doi soli sosiră
Doi trimiși ai Bastei... capii toți eșiră.
— „Basta vă trimite? spuneți ce dorește!
Basta, eară Basta!... nu mai isprăvește!“
— „Ce dorește? zice unul din călîi,
Basta poruncește la vasalii sei!“
— „Să pornești îndată banda ta în țeară!
Îi răspunde cel-alt cu o vorb'amară.
— „Mergeți, zise Domnul, Pal vost stăpîn!
Spuneți-'i că nu e încă un Român
Care să dea arma pîn'a nu se bate!...
De-'i bărbat, aicia vie a combate!“

— Este timp!... șoptește un ucigător.
Cel-alt trage iute paloșul ușor,
Și c'o lovitură repede și tare,
Îl implîntă 'n stînul eroului mare.
Căpitanii tute sar și-'l încungior.
Dar' Mihaiu le zice: „Fraților, eu mor...
Spuneți Doamnei mele să nu se mîhnească,
Și 'n iubirea țerii fiii mei să-'i crească:
Cînd vor fi în vîrstă să le spue ea
Că nu voiu rîsbună pentru moartea mea;
Numai pentru țeară și neatîrnare
Stînul lor să simță sfînta rîsbunare!
Eară voi tovarăși, mie îmi jurăți
Nici-odată mîna cu străin să dați!“

La aceste vorbe cade 'ntr'al seu sînge;
Toat'a lui oștire cu durere-'l plînge,
Apele pe cale stau și se opresc;
Paserile 'n aer triste ciripesc.
Moartea cu-a ei mîna față lui atinge;
Inima-'i înghiață, vorba 'i-se stînge:
Ear' vieța-'i mîndră sboară cătră nori,
Ca mirosul dulce unei stînse flori.

Dimitrie Bolintineanu.

Nou mijloc de maghiarisare.

Guvernul unguresc vede și el, că trebile poporului merg rău, că el abia mai poate răsbî multe sarcini, ce 'i-se pun în spinare. S'a hotărît deci să tindă un ajutor țeranilor în forma, ca să 'i lumineze și să 'i învețe a face o economie de câmp mai cu cap, ca până acum, o economie rațională cum se zice, ca să poată scoate mai mult venit din ogrul lor.

Aceasta ar fi negreșit un lucru bun și de mare folos pentru toți de o potrivă.

Să vedem însă ce și cum vrea ministrul să facă?

Aceasta o aflăm din o ordinațiune a ministrului de instrucție, ce a dat-o acum de curând, „despre întocmirea școlilor repetitoare de economie“. În înțelesul acestei scrisori a ministrului, comunele în cari se află școale cu mai mulți învățatori — fie și numai cu doi — sînt datoare a întemeia școală sau cursuri economice. La aceste școale trebuie să umble copiii în vîrstă dela 12—15 ani, adecă cari au eșit din cursul de 6 ani al școlii de toate zilele.

Comunele sînt datoare a da spre scopul învățării economiei o grădină și se cumpere uneltele de lipsă.

Învățarea în economie o va face unul din învățatori, care va ave cunoștințe în ale lucrului de câmp; aceste cunoștințe 'și-le pot câștiga învățatorii sau în vre-o școală economică, sau luând parte la un curs de economie, ce ministrul a rînduit a se ține în fiecare vară în mai multe părți ale țerii. Comunele trebuie se îngrijească și de plată pe seama învățatorului, care va învăța pe copii în economie.

Până aci lucrurile merg bine, dar' să vedem, ce zice ministrul mai departe!

Scrisoarea ministrului hotărăște, că în școala de economie limba de învățare e cea maghiară. Ministrul poate să de-

voe a se face învățatura și în altă limbă, dar' atunci trebuie să se învețe limba maghiară în fiecare curs cel puțin în câte 2 cîsurî pe săptămână. Școala de economie din comune va sta sub privegherea șcaunului școlar comunal și guvernul se va îngriji de visitatori ai școlii, numiți de el.

Dacă luăm acum în băgare de seamă, că cursurile în cari au să învețe învățatorii se țin numai ungurește; că în școlile de economie limba de învățare va fi cea maghiară; că chiar unde ministrul, din grație, va suferi altă limbă, tot trebuie, în două ore pe săptămână, să se imbecete copiii cu învățarea limbii maghiare. Adecă în școlile noastre din 5 ore de învățare pe săptămână, două au să fie pentru limba maghiară. Apoi scaunele școlare comunale și visitatorii sau inspecții ministrului vor fi însărcinați a întehi mai mult învățarea limbii maghiare.

Va se zică limba maghiară și earăși limba maghiară! Ministrul își arată bunăvoința, hotărăște, firește pe cheltuiala comunelor, a face școale de economie, dar' se vede, că nu atât de economie îl doare, ci mai mult de învățarea limbii maghiare! Auziți d-voastre, economie și limbă maghiară! Ca-și-cînd fără limba ungurească nu s'ar pute învăța economia rațională.

Urmarea ce va fi? Ungurii, cari vor învăța în limba lor economia, se vor alege cu ceva, ear' copiii noștri nu vor pute învăța, nepricepînd limba lui Árpád. Ear' ca prin aceasta să învețe ungurește și să se facă Unguri, a ferit sfântul.

Guvernanții noștri trebuie să știe două lucruri: că din petri mai ușor vor pute face Maghiari, ca din Români și că prin întocmeli, cum vrea ministrul să fie școlile economice, patria nu poate da înainte spre bine.

mult dela alții și mai nainte de a ne încredința că ce așteaptă și alții dela noi. De aci vine apoi, că mai totdeauna ne înșelăm în așteptările noastre despre alții, precum se înșelăm și alții într'ale lor despre noi.

Cleobul ținea maxima aceasta: „E bine a ține măsură în toate“. Zisa lui Cleobul seamănă foarte mult cu a lui Solon. Numai prin aceea să deosebește, că pe cînd Solon zicea: Nici-odată prea mult, pe atunci Cleobul zicea, cu alte vorbe; Nici prea mult, dar' nici prea puțin, ci numai cît trebuie, adecă cam așa, cum zicem noi: „Nici tocma-toema, nici prea-prea.“

E bine dară, ca atât în mîncare și beutură, cît și în toate lucrările noastre să ținem măsură. Mîncarea și beutura prea multă trîndăvesc pe om și 'l duc în mormînt înainte de vreme. Dimpotrivă mîncarea prea puțină și peste tot nutirea slabă a trupului, îl slăbește pe om, îl face trist și posomorit, îl face neputincios de muncă și îl îndeamnă și aceasta la fapte rele, de pildă să fure și să înșele dela altul, ca să se poată ține pe el.

O nouă metropolie românească.

Dela frații noștri Români din depărtata Macedonia (în Turcia) ne vine o știre îmbucurătoare. Românii de aici în număr de mai multe sute de mii s'au aflat până acum sub păstorirea sufletească a Patriarhului grec din Constantinopol și a altor episcopi greci din Turcia. Aceștia nu prea lăsau ca în bisericile Românilor să se ție slujba dumnezească în românește, și prigoneau școlile române.

Grecii adecă voiau să grecizeze pe Macedo-Români, așa precum ar vrea bună-oară stăpînitorii noștri să ne facă Unguri...

Românii din Macedonia se împotriveau bărbătește la încercările de grecizare și aveau de mult dorința de a ave un metropolit al lor românesc, ca biserica și școala română se fie scoase de sub ocrotirea nu prea părințească a Grecilor.

Această veche și dreaptă dorință a Românilor Macedoneni s'a împlinit și prin aceasta cauza culturală a neamului românesc a făcut un mare pas înainte.

Știrile venite din Constantinopol vestesc, că Românii din Macedonia 'și-au ales un Metropolit, Sultanul a recunoscut pe acest Metropolit român, care apoi a și sfințit o capelă română în partea europeană a Constantinoplei, numită Pera.

Alesul și totodată cel dintău Metropolit al Românilor din Macedonia se chiamă Antim și a fost până acum vicar episcopal în orașul Mesembria.

Chemarea Metropolitului Antim e mare; el trebuie să întocmească noua metropolie, prin ceea-ce se va săvîrși planul de mult încercat, de a strînge la oaltă pe Românii din Turcia și a 'i feri de a fi înghițiți de Greci.

Această lucrare întîmpină însă mari pedeci. Grecii din Turcia și mai cu seamă Patriarhul din Constantinopol s'au arătat mari potrivnici ai metropoliei românești. Știrile mai noue spun, că Patriarhul a făgăduit lui Antim că 'l numește de Metropolit la țeară, numai să abdică de metropolia românească. Antim la aceasta n'a dat nici un răspuns și Patriarhul 'l-a amenințat cu caterisire (depunere din rangul de metropolit). Tot din aceste știri se vede, că Sultanul nu e împotriva lui Antim, de oare-ce a înștiințat pe Patriarh despre alegerea Românilor.

Se zice, că Sultanul părtinește pe Români din pricina, că ei se poartă foarte cum se cade față de stăpînirea turcească.

Viitorul cel mai apropiat ne va arăta, credem, o isbîndă a românismului în Macedonia.

Învătători de aur dela cei vechi.

În vremurile tare de demult trăiau în țeara grecească șapte oameni foarte învățați și înțelepți, cari pentru aceea s'au numit de oameni: cei șapte înțelepți ai Greciei. Numele acestora era: Solon, Cleobul, Tales, Vias Pittac, Periandru și Clilon.

Fiecare dintre acești șapte înțelepți, avea câte o maximă (învățătură, pildă, sau zicătoare) frumoasă, pe care o ținea strîns și o urma totdeauna.

Solon zicea: „Nici-odată prea mult!“

Omul cuminte înțelege lucrul acesta așa, că adecă nici-odată să nu treacă marginile, nici în modul seu de traiu și nici în lucrările sale. De pildă în vieța zilnică cu oamenii să nu caute nici-odată a să arăta mai mult, decît este, dar' nici să fie prea retras, prea temător de oameni, prea fricos. În treburile sale zilnice earăși să nu caute a fi prea lacom după câștig, căci lăcomia strică omenia și omul fără omenie nu plătește o ceapă degerată. Nici-odată să nu poftim și să nu așteptăm prea

tot așa să fie și în lucrările sale. Să nu caute nici-odată a săvîrși un lucru cu grabă, sau cu lăcomie și peste putere, dar' nici a 'l tîndăli sau a 'l amfina de pe o zi pe alta. În cazul întău își slăbește puterile prea repede și lucrul săvîrșit e un lucru fușărit, că știți bine vorba, că graba strică treaba și lucrul de grabă nu e de nici o ispravă.

În cazul al doilea, dacă tîndălește un lucru, încă nu poate eși ceva de Doamne ajută din el. Dacă îl amfina de pe o zi pe alta, să trezește, că atunci cînd are lipsă de el, nu 'l are gata. Și multe pagube are din aceasta. De pildă, dacă plugarul nu are gata la vremea sa toate uneltele de plugărit, dacă nu gunoiește, nu ară, nu samănă, fiecare la vremea sa, să trudește bietul om de geaba, că secerișul va fi slab sau de loc. Un croitor, un cismar și ori-care meșteșugar, dacă nu se ține de vorbă și dacă nu isprăvește lucrul luat până la ziua numită, își perde meșterii. Dacă odată 'i-a perdut, poate sufla în buze, că ei să duc la cel harnic, la ce 'l care nu 'i mîna cu vorba. Odată perduți, poți fluiera pe urma lor,

Prigoniri fără de sfârșit.

Stăpânitorii noștri nu mai sfârșesc cu prigonirile împotriva noastră. Nici nu s'au sfârșit unele bine și să începe un nou șir, cu noue osânde și noue pedepse.

Eată ce ni-se scrie despre începutul celor mai noue prigoniri:

Sas-Sebeș, 11 Decembrie n.

Ieri, la 3 ore după amiază, am fost chemat la poliția de aici și directorul ei mi-a făcut cunoscut, că are poruncă de sus, adecă dela Pesta, ca să mă pedepsească, pentru-că am chemat în 22 Octombrie, anul acesta, pe alegătorii distali din cercul Sas-Sebeșului la o sfătuire în școala română, față de alegerile dietale, precum și pentru alegerea a doi deputați la conferința națională din Sibiu, chemată de Dr. Ioan Rațiu, pe 24 Octombrie și pentru alegerea unui comitet cercual electoral.

I-am spus, că legea dă drept pe vremea alegerilor ca alegătorii să se poată aduna să se sfătuiască și că și alții: Uguri, Sași, Sârbi, s'au adunat și s'au sfătuit, tocmai așa și noi Români.

I-am mai spus, că doară adunarea a fost iertată, însă totuși m'a pedepsit cu pedeapsa cea mai mică, cu 5 fl. pedeapsă principală și 2 fl. pedeapsă secundară, zicând, că noi singuri ca Români, după ordinul lui Hieronymi nu ne putem aduna, ci ca alții s. p. Sașii, cu adunări la cari se chiamă toți alegătorii, fără deosebire de naționalitate și confesiune.

Banii i-am plătit numai decât, fiindcă dacă e poruncă, ceea-ce m'am încredințat, atunci de ce să mai recurez dela Ana la Caiafa, dela tată-so la mamă-sa, căci vedem în toate zilele ce rezultat au recursurile.

Ceea-ce am pățit eu, se vede că vor păți-o toți, cei-ce au convocat adunările cercuale.

Aceasta e earăși o dovadă, că libertate ca la noi, nu e pe pământ.

Z. Murășanu.

Așadar' tot mai mult ese la iveală, că stăpânii noștri nu ne lasă să ne întrunim ca Români, vreau să ne steargă din cartea popoarelor, ca națiune.

Până-când oare vom suferi aceasta în nemișcare?

că cu ei nu te mai întâlnești. De aceea vorba zice:

„Stii tu una, măi nepoate?
Ține cumpăna la toate!”

Tales zicea: „Garanția sau chezașia îți aduce mult necaz sau bucluc.” Adecătele vorba merge, dacă n'ai ce face cu banii, dă-i în datorie fără chezașie; ori dacă n'ai altceva de lucru, pune-te chezaș pentru naș Ionăș, care n'are alta nimica decât o căștea grăsună, se folește în băătătură, ș'apoi lasă de nu 'ți ai aflat da lucru. Știi cum e vorba: fă bine și așteaptă rău. Lesne e a da și anevoe a lua, cum zice povestea vorbii: „Când fi dai, fi fată vaca, când fi ceri, fi moare vițelul”. „Dă-duși și luași din săcure toporaș”. De aceea zice altă vorbă:

„Decât să-ți dau și să ne sfădim,
Mai bine tot prieteni să fim.”

De aceea nu împrumuta pe cine nu e de împrumutat și nu chezașul pentru cine nu-i de omenie, că de nu plătești ca popa. Omul face cum știe, dar' eu în prostia mea așa zic.

(Va urma.)

I. Dariu.

— DIN TRECUTUL NOSTRU. —

Mihaiu-Viteazul.

Am spus în numărul trecut, că Basta pismauia pe Mihaiu din mai multe cauze, dar' mai cu seamă pentru aceea, că după-ce Ardealul fu de nou cuprins și Mihaiu fiind numit guvernator, puterea lui Basta trebuia se încete.

Să hotărî deci să-'l răpuie.

După lupta dela Goroslău, Mihaiu și Basta intrară în lăuntru Ardealului și-'și așezară taberele pe Câmpia Turzii, pe care Români o mai numesc și *pratul lui Traian*, întru amintirea marelui împărat Traian.

Mihaiu se pregătea să meargă asupra cetății Făgărașului, care era încă în mâinile Ungurilor ardeleni și fără a bănui nimic rău din partea lui Basta, porni la cale, înainte de a pleca el, partea cea mai mare a oștilor sale.

Basta îl chemă în cortul seu, la o sfătuire, dar' Mihaiu nu se duse. Basta atunci porunci căpitanului seu Bori (Beauri) să iee 200 de soldați valoni, să pătrundă în taină până la cortul lui Mihaiu și să-'l aducă prins, ear' dacă s'ar împotrivi, să-'lucidă.

Căpitanul îndeplini porunca și încungiuând cortul lui Mihaiu, intră cu mai mulți soldați în lăuntru, cari îi spusă că e prins.

„Eu prins?” strigă Mihaiu infuriat și-'și scoase sabia să se apere și dădu o lovitură oficerului, care era mai aproape; când însă vră să ridice de nou sabia, un soldat i-o smulse din mână și-'i tăia cu ea capul, pe când alții în aceeași clipă îl străpunseră cu sulitele.

Astfel fu tristul sfârșit al viteazului domn român. Aceasta s'a întâmplat în 8 August, anul 1601.

Basta și omoritorii lui Mihaiu, îndată-ce nu mai aveau a se teme de puternicul seu braț, s'au purtat cu credincioșii lui în mod barbar, ca niște feară. Mulți din ei fură omorâți cu cruzime, cum a pățit credinciosul seu ban *Mihalcea*, moșneag de 80 de ani, care fu prins, căsnit și în urmă strâns de gât în închisoare; alții scăpară cu fuga în Muntenia. Chiar și trupul lui Mihaiu stătă trei zile neîngropat, aruncat în țărână, până-ce îl pută îngropa un creștin. Capul seu fu îmbalsamat și trimis în România, ca să se încredințeze toți, că Mihaiu e în adevăr mort; aici apoi capul fu înmormântat în București, în mănăstirea Dealului.

Basta, ca să nu dea de belea cu împăratul Rudolf, scrisă curții împărătești, că el a aflat că Mihaiu vrea să se facă necredincios împăratului și arătă chiar niște scrisori, pe cari zicea, că Mihaiu a voit să le trimită lui Sigismund Bathori, cari însă au fost false; astfel el a voit să prindă pe Mihaiu, dar' acesta împotrivindu-se, fu omorât.

Neadevărurile aceste fură crezute și Basta rămase nepedepsit.

Mihaiu a domnit 8 ani și toată domnia lui a fost mistuită de lupte crâncene și neîntrerupte. El s'a ridicat să-'și scape țerișoara de jugul turcesc și nu numai cu aceasta a reușit, dar' a cuprins și țerile vecine: Ardealul și Moldova. În toată viața sa el a rămas dușman neîmpăcat al păgânilor Turci. În acestia a băgat mare spaimă, ear' creștinii îl țineau de apărător și liberator al lor. De aceea în cartea popoarelor, în istorie, numele lui are un loc de cinste. Un istoric neamț, scriind despre Mihaiu zice: „Să aruncăm flori pe mormântul unui domn român, care are mare însemnătate în istoria popoarelor. El ajută, și ajută puternic să se sdrobească barbaria turcească din părțile răsăritene ale Europei. Dacă acest bărbat nu ar fi trăit în împregiurări așa de grele, dacă n'ar fi avut a face cu un Basta, Sigismund Bathori, Ieremia Movilă, el ar fi făcut isprăvi și mai minunate”.

Mihaiu a fost om cutezător și mare viteaz; de aceea în istorie i-s'a dat numele potrivit de *Mihaiu-Viteazul*. Că el a căzut, după o domnie scurtă de abia 8 ani, sânt mai multe cauze: firea prea iute, neastempărată a lui Mihaiu, cari adese i-au adus primejdii pe cap, apoi încrederea prea ușoară în nemeșii unguri, împregiurările grele, cu cari a avut să se lupte și apăsarea prea tare a țeranului român. El în Muntenia, la 1596, după războiul cu Sinan-Pașa, a făcut un așezământ, cunoscut sub numele de *legătura lui Mihaiu*, priu ce întărea și mai mult asupra țeranului și-'l oprea de a se muta, ca clăcaș, de pe o moșie pe alta; în Ardeal asemenea a întărit toate rânduilele nobililor unguri față de țeranii români. La apăsarea țeranilor însă nu este de vină atâta Mihaiu, cât vremurile de atunci, când pe țeran, pe talpa țerii, se pune foarte puțin preț. Abia târziu, în veacul nostru au pricepat oamenii, că țeranul este țaria și puterea țerilor și trebuie luminat, ridicat și întărit.

Istoria lui Mihaiu-Viteazul, mărețele fapte războinice ale lui ne umplu sufletul de mândrie națională, dar' totodată ne învață, că nu e bine a fi în lucrurile noastre prea pripiti, și a ne încrede în străini, cu deosebire nu în aceia, cari de veacuri ne sânt dușmani.

DIN LUME.

Austro-Ungaria și Rusia.

Foaia ungurească „*Alkotmány*” a primit din Viena știrea, că printre bărbății politici de acolo s'ar fi vorbind mult despre o *invoială tănuită*, care s'ar fi legat între împărăția noastră și Rusia, pe vremea când Țarul Nicolae

II. se afla la Viena. Învoiala s'ar fi încheiat cu învoirea Germaniei.

Celelalte foi nu au însă nici o știre despre vre-o asemenea învoială și astfel știrii lui «Alkotmány» nu i-se prea poate da crezământ.

CRONICĂ.

La temniță. Vineria trecută, în pre-seara de sf. Andreiu, domnul Andreiu Balteș a primit dela procuratura din Cluj porunca, că deja în 16 Dec. n. se între în temnița din Seghedin, spre a-și face osânda de 1 an și 3 luni, dictată în ultimul proces al „Tribunei”. Va se zică, abia 5 zile de pregătire pentru a te înfunda în temniță pe 1 an și trei luni! — Așa cinste de ziua numelui numai în Ungaria poți primi!

Au eșit de sub tipar: Stilistica practică, sau regule și pilde pentru tot felul de epistole, cereri, acte și documente, cari vin mai des înainte în viața de toate zilele, de Ioan. F. Negruțiu. Blaj, 1896. — Prețul unui exemplar 30 cr. Se pot căpăta dela Librăria seminarului din Blaj.

Carte de școală recunoscută de ministru. Ministrul r. ung. de culte și instrucțiune publică prin ordinațunea sa dela 5 Octomvrie 1896 nr. 45.418 a aprobat cartea: „Manual de Stilistica”, pentru clasa IV. și V. gimnasială, preparandii, școală reală, școala superioară de fete ș. a., precum și pentru privați, de Ioan F. Negruțiu, profesor. Edițiunea II. revăzută și îndreptată după planul ministerial. Blaj, 1896. Prețul unui exemplar 1 fl. 30 cr.

Dar pentru biserică. Din comuna Gerboveț (cottul Caraș-Severin) ni-se scrie, că dl Lazar Pittic, prim-codrean în pensiune a dăruit pe seama sf. biserici: 1 steag în preț de 80 fl., 2 feșnițe în preț de 28 fl., o cruce în preț de 15 fl., o icoană în preț de 3 fl. și câteva candelă în preț de 15 fl. Eată o frumoasă faptă creștinească.

„Maimuță oarbă. Pretorul din Teregoval (comitatul Caraș-Severin) Delevaux Béla, cunoscut din măcelul dela Mehadica și din procesul Mehadicanilor, a avut o sfadă cu proprietăreasa birtului din Teregova, „la Românuțul vesel”, cu doamna Ecaterina Bogoevici, care în focul certei i-a trântit dlui pretor în față frumoasa poreclă de „maimuță oarbă”. Firește, că dl pretor nu a putut înghiți aceasta ci a căutat să-și repareze onoarea vătămată pe calea judecătorească. În 9 Decemvrie n. a fost pertractarea înaintea județului regese din Teregova, care cum se scrie „Tribunei”, a osândit pe doamna Ecaterina Bogoevici la pedeapsă în sumă de 3, zi: trei florini v. a.

Cam puțin pentru „maimuța oarbă” din birtul „la Românuțul vesel” din Teregova. Dar ce să faci? Sânt grele vremurile. „A scăzut prețul la toate”.

„Pașalele noastre”. Sub titlul acesta foaia poporală „Magyar Néplap”, organ al partidului poporal, a deschis o rubrică, în care înseamnă prigonirile turcești, de cari au să sufere abonații ei, cari în multe părți sânt încălcați de gendami, veniți să le confişte exemplarele foi și să-și înfrice. Foaia catolică pu-

blică deja două casuri de acestea, unul din *Canija-mare*, celalalt din *Macău*. Și asta se cheamă „liberalism”!

*Alegere de primar. Ni-se scrie, că în comuna Prilipeț, comitatul Bozoviciului, a fost la 6 Decemvrie n. alegerea de primar. Poporul s'a purtat vrednic și în cea mai bună rînduială, alegând pe *Antoniu Saberca*, un bărbat harnic, de toți iubit. Celalalt candidat, *Dimitrie Saberca*, de 46 de ani, dar' urgisit de popor pentru lăcomia sa de bani, a făgăduit și acum poporului rachiul numai se-l aleagă, dar' bravul popor n'a dat ascultare ademenirilor, și astfel a reușit cel vrednic.*

Luarea Plevnei. Joi (10 Dec. n.) fiind ziua, în care bravii soldați români au luat Plevna, în București s'a săvârșit o slujbă în biserica din dealul Spirii. Au fost o mulțime de oameni. După săvârșirea slujbei, mai multe companii de soldați au făcut defilare înaintea Regelui Carol al României.

Medic român în Bistrița. Dl Dr. Alexandru Pop, fost medic până acum în Verșeț, s'a mutat în Bistrița, unde și-a început deja munca de medic.

Un negustor român, care a fost îndelungată vreme negustor în Sibiu, ar deschide bucuros boltă într'o comună românească, și roagă pe toți cei ce i-ar pute arăta un loc potrivit să-și facă acest serviciu prin redacțiunea foii noastre.

Pentru meseriași și pentru neguțători. Atragem luarea aminte a meseriașilor (învățăcei de meserii) asupra concursului publicat în nrul de azi între anunțuri, și a neguțătorilor asupra avisului publicat la finea foii.

S'a aruncat în Olt. Un abonent al nostru din Glimboca (comitatul Sibiu) ne scrie, că acolo s'a aruncat în Olt un om și s'a înecat, după-ce oamenii cari erau departe, n'au putut să-l mântuie. Omul a fost de vre-o 70 de ani și — precum ne scrie abonentul nostru — s'a aruncat în apă „nevrînd să mai trăiască”.

Pușcat din greșală. În comuna Lighed, comit. Timiș, un câne turbat a mușcat pe doi copilași. Luat la goană, cânele a fost strîmătorat într'o uliță îngustă, unde gornicul din sat l-a primit cu pușca la ochiu. Din nefericire în să glonțul a lovit pe un băiat de 14 ani și pe o fetiță de 10 ani. Băiatul e rănit de moarte și nu e speranță a pute scăpa cu viață, — ear' fetița e rănită ușor, la o ureche.

Lupii în — sat. În urma ninsorilor mari din zilele trecute, ținutul Lipovei e tare primejduit de mistreții și lupii, cari se ațin în pădurile din împregiurime. Curagiul flămândeilor fiare e atât de mare, încât chiar ziua năvălesc în sate și prăpădesc animalele de casă. Astfel săptămâna trecută o întreagă haită de lupi a tabărit asupra comunei Șistaroveț (Banat), unde în vîzul locuitorilor a sfîșiat mai mulți viței și mânzi și o mulțime de oi. Spre a delătura primejdiile de acest fel, oficiul de pădurărit din Lipova plănuește o mare goană, care se va face îndată-ce zăpezile și viforele mari vor mai contenii.

*Cas de moarte. Subscrișii cu inimă înfrîntă de durere, în numele lor și al tuturor consăngerilor anunță, că prea iubita soție, mamă și soră: *Maria Crișan născ. Pop*, după un morb greu și îndelungat, provăzută cu s sacramente ale muribunzilor, în 13 Decemvrie st. n. a. c., la 11½ ore a. m. și-a dat blîndul și nobilul seu suflet în mâinile Creatorului, în anul 46 al etății și al 26 al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pămîntești s'au așezat spre odihnă veșnică în cimiterul gr.-cat. din Teiuș, Marți, în 15 a. l. c., la 3 ore p. m. Fie-i țărîna ușoară și memoria binecuvîntată! *Stefan Crișan* învătător emerit. ca soț. *Cornel, Stefan și Virgil*, ca fii. *Iosif Pop de Tövis*, căpitan ces. reg., ca frate.*

Contesă — moartă în sărăcie. În orașul Canstatt a murit zilele acestea în cea mai mare miserie contesa Santo Ancaro. Sub domnia lui Don-Pedro, fostul împărat al Braziliei familia ei se ținea între cele mai nobile familii. Bărbatul ei a fost trimisul statului la Petersburg. Cu privilegiul unei vizite la Stuttgart a murit pe neașteptare. Văduva a locuit mai întâiu în Stuttgart, apoi în Canstatt, unde prin rara sa bunătatea de inimă dovedită pe când era bogată, a câștigat iubirea tuturor. Acum zece ani și-a pierdut întreaga avere, ajungînd în cea mai neagră sărăcie.

*Terani — dueliști. În comuna Neveu (cott. Timiș) s'a întîmplat zilele acestea un duel (luptă între doi) între ficiorii, *Moise Onogar și Ioan Sora*, cari iubiau pe aceeași fată, pe frumoasa *Catarina Mitru*. Fetei îi plăceau amîndoi la fel, de aceea nu voia să se cunune cu unul spre a nu supăra pe celalalt. În urma aceasta ficiorii, întîlnindu-se la 8 Decemvrie n. într'o moară, se învoiră a se bate, până-ce unul dintre ei va muri, pentru-ca celalalt să poată lua de soție pe frumoasa *Catarina*. Arma de duel a fost leuca. *Onogar*, primind o grea lovitură la cap, se prăbuși la pămînt. Speranța de scăpare nu-i. *Sora* a fost prins.*

*Răpirea unei mirese. În comuna Soimoș, comitatul Arad, s'a petrecut de curînd următoarea întîmplare: Fata economului de acolo *Ioan Sandrici*, pe care părinții voiau să o încredințeze împotriva voinței sale bogatului *Ioan Bin*, a fost răpită în noaptea dinaintea cununiei. Răpitorii au legat pe îngroziiții părinți, amenințându-i cu moartea, dacă vor îndrăzni a se mișca, după aceea au pus pe fată într'o căruță și au dispărut. A doua zi gendarmerii au pornit cercetarea. Bănuiala planează asupra pețitorului *Ilie Cordea*, căruia nu i-s'a dat mâna fetei; el părăsise satul înainte cu câteva săptămâni.*

*A omorît-o de milă. Din Töfej, comitatul Zala, se împărtășește știrea tristă: O femeie cu numele *Lerant* furase o bucată de fer, în preț de 80—90 cr. Deși era mai mult ca vădit că dînsa a furat, — față cu negarea ei nu se puteau aduce dovezi destul de sdrobitoare pentru vinovația ei. În această încurcătură gendarmeria a alergat la viclenie. A mers la școală și a făgăduit 10 cr. acelu copil. care va ști spune ceva despre bucată de fer furată. O fetiță ridică degetul în sus, — era fata femeii cu pricina, — și spune gendarmilor, că bucată de fer se află în podul casei lor, ascunsă după horn. Într'adevăr, ferul s'a aflat aci, ear' biata *Lerant*, nu a putut nega mai mult furtul. Întîmplarea aceasta a supărat-o însă într'atîta,*

Incât s'a hotărît să-și facă moartea. A luat la sine 70 fl., banii ce-i avea adunați din munca ei, și a plecat la mamă-sa, care locuia în comuna învecinată. Pe drum s'a întâlnit cu văcarul satului, căruia i-a spus că vrea să se îndepărteze din lumea aceasta, unde nu poate trăi mai mult de rușine. Vorbind astfel cu văcarul, îl rugă să ducă „mamei” banii, cari se află la dînsa, scoate apoi un cuțit din sîn și și-l implânta în grumaz. Lovitura nu a fost grea. Biata femeie a început însă să roage pe văcar ca să-i taie de tot grumazul și să nu o lase să se lupte atîta cu moartea, — ear' omul a ascultat-o. I-a tăiat grumazul — de milă. Biata muiere a fost aflată moartă, cu grumazul tăiat în mijlocul câmpului, ear' banii era la dînsa, întregi și neatînși!

Pecatul unei mame nebune. Nu de mult a înnebunit în comuna Chișineu femeia Stefania Florescu. În nebunia sa ea și-a confundat copilul de 6 săptămâni într-o fântână adâncă, unde l-a înecat. După săvîrșirea groaznicului pecat a eșit în stradă strigînd că o luă gura: „Mi-am învățat copilul să înoate. Acum înoată cătră ângeri”. Vecinii au scos din fântână cadavrul copilului, ear' pe nebuna mamă au dat-o judei în grije.

Omorîtă de foc. În comuna Troiaș (comit. Arad) a pustiit la 26 Noemvrie n. un foc mare. Între altele ajunse în flăcări și casa lui Gligor Maiciu. Când casa ardea în toate părțile, soția acestuia se aruncă în mijlocul flăcărilor, spre a-și scoate o bundă, pe care o cumpăraseră nu de mult. Dar' când se ese afară cu bunda în mână, tavanul casei rupându-se, căzî asupra nesocotitei femei, care fu prefăcută în cenușe. Nesocotita lasă în urmă patru copilași.

Hoț prins prin — farmece. Un negustor din Borș-Sebiș iscodi o minunată apucătură, spre a prinde pe acea lighioană de casă, care-i zeciuise odată marfa, altă-dată banii din teșghea. El răspândi anume vestea, că o femeie care dă cu cârțile, i-ar fi spus, că hoțul nu va pute fi prins nici-odată, dacă la miez de noapte va bea trei înghițituri din zăpada ce se s'urge pe streșina casei. Hoțul, care nu era altul decît servitorul de casă, încercă farmecul și în cîșul stafiilor poliția reuși a pune mîna pe el.

Hornar înghețat. Odată cu iarna au tăbărit și nenorocirile tovarășe ei: înghețul și lupii. Așa, în zilele trecute hornarul Görz Mihály din comitatul Aradului mergînd la o comună învecinată, fu luat în prigoană de lupi. Îngrozit de apropiata primejdie hornarul se urcă pe o cruce, așteptînd acolo trecerea lupilor. Acestia însă rămăseră neclintii locului până dimineața, așa încât bietul hornar înghețat pe cruce. Nenorocitul a lăsat în urmă o vîdură și trei copilași.

Vapor scufundat în Dunăre. Se scrie din Sulina (Dobrogea), că vaporeșul român Tulcea, s'a scufundat zilele trecute în Dunăre. Se crede, că vaporul s'a scufundat de vechiu ce era. Proprietarul susține, că a fost lovit de s'oiuri de ghiață și că din această cauză s'a scufundat.

Iarnă aspră în America. Din orașul american New-York se vestește, că în statele Missouri, Mississippi și mai ales în Minnesota, Dakota și Montana au băntuit nu de mult vifore grozave. În unele locuri zăpada e de 5 metri înaltă. Gerul e foarte

mare. Trenurile s'au umblă de loc, sau sosesc cu mari întâzieri. 5 oameni au înghețat. Sînt temeri, că și mai mulți și-au pierdut viața. Vite s'au pierdut foarte multe.

Ciuma în India. Din orașul Bombay sosesc știri foarte îngrijitoare despre răspîndirea ciumii în India. La 9 Dec. au fost 55 îmbolnăviri și 37 casuri de moarte. Dela izbucnirea ciumii 1126 oameni s'au îmbolnăvit și 304 au murit. Săptămîna trecută au murit în total vr'o 1000 oameni, în vreme-ce numărul obicinuit al celor ce mor într-o săptămîna e numai 300.

Îndreptare. La cronică „Alegere de primar”, publicată în numărul acesta al foii noastre, s'a tipărit din greșeală „de 46 ani” în loc de „fost primar de vre-o șese ani.”

Expoziție de vite.

„Reuniunea română de agricultură” din comitatul Sibiului va aranja Duminecă, la 15/27 Decemvrie a. c. în comuna Fofeldea o expoziție de vite de prăsilă, împreună cu premii. Expoziția se va ține în strada „Rovnia” și înaintea școlii gr. or. Vor fi admise vitele locuitorilor din comunele: Fofeldea, Săsăuș, Chirpăr, Ilimbav, Marpod, Bendorf, Alțina, Nocrich, Țichindeal, Vurpăr, Hosman, Cornățel, Nucet, Săcădate și Glimboaca.

Între exponenți se vor împărți premii, în sumă de 200 coroane (100 fl.) în argint. Vitele vor fi expuse în două grupe: Grupa I. „Bovine de prăsilă” și grupa II. „Rămători de prăsilă” (de rasă din țeară și străină). În juriu s'au ales unii dintre cei mai harnici economi, parochi, învățatori etc. din comunele înșirate mai sus.

Comitetul „Reuniunii de agricultură” invită pe toți proprietarii de vite din aceste comune să binevoiască a lua parte cu vitele lor la aceasta expoziție.

Avis!

După o sfătuire cu mai mulți oameni de bine din comuna noastră Penticul-săsesc ne-am hotărît, ca nici unul să nu mai spriginim lipitorile neamului nostru — cumpărînd dela ei negoț.

De-ci prin aceasta aducem la cunoștința publicului român și a celor întreprinzători români, cari ar ave aplicare a deschide prăvălii la sate, precum trafic și cărcimă se binevoiescă a-și câștiga drepturile recerute, ca cât se poate mai în grabă să-și deschidă: prăvălie, trafic și cărcimă, în comuna noastră, — aflătoare în cercul Tecei, comitatul Clujului; comuna are 230 fumuri numărînd 800—840 suflete tot Români, de a căror sprigin moral și material se va bucura ori-care întreprinzător român cinstit, de oare-ce oamenii nostri doresc a sprigini pe un Român.

La indemnul mai multor plugari români

Teodor Toma,
june proprietar în Sz. Péntek
p. u. Teaca (Teke).

RÎS.

Țiganul tot ca el.

— Pentru-ce stai tot dus pe gânduri, mîi Culo? grăi dada hăl bêtărîn cătră danciul seu.

— Pentru-că vreau să mē însor și nu știu pe cine să iau, zise Cula.

— Ia pe cine poți, că și eu așa am făcut.

— Hei, grăi Cula cu glas trist, ție ți-a fost ușor, că ai luat pe mama, dar' eu trebuie să iau una străină.

Comunicată de George Rădădean (Șetin).

POSTA REDACȚIEI.

Mai multura (corespondeți și abonenți). Cele trimise vor urma în nrul viitor, de oare-ce în acesta n'am mai avut loc.

Adam Cr. epitrop în Petrovoselo. Călindare-cu cirile se află la noi; prețul unuia e 23 cr. și porto 3 cr. Trimite banii și le vei primi!

I. Vesa în Bed. Mulțumitele noastre pentru cele trimise. Se vor publica pe rînd. Mai tîrziu veți primi scrisoare.

Abonent nr. 6300 (Șetin). Mulțumitele noastre pentru cele trimise și pentru fîgăduială. „Țiganul tot ca el” se publică acum. „Țiganul cu ceapa” nu se poate, căci a fost scris și de alții, s. p. de Anton Pann-Poesiile vor urma. „Acaftistul” costă legat în piele 1 fl. 60 cr. cu cirile; legat simplu, dar' frumos, cu litere latine 80 cr. Catalog ți-s'a trimis.

O. Ist. în Micănești. La loterie nu te sfătui să pui; banii ce i-ai da acolo, pune-i în o bancă și te alegi cu ceva, ear' punendu-i în loterie îi perzi de giaba.

Un învățator din Câmpie. Adresează-te la d' profesor de musică vocală Anton Sequens în Caransebeș (seminar); dînsul îți va da destușurile de lipsă.

I. D., exec. în S. Cine falsifică documente, nu numai că-și perde postul de tot, dar' capătă și pedeapsă de temniță ordinară, după-cum e faptul.

M. Santeiu în S.-Sebeș. În contra dării fă recurs la direcția de finanțe. Regulamentul pentru gloate poate îl vom traduce; dar' cere d-ta să ți-se schimbe cu unul românesc, trebuie se aibă „comanda” și românești.

Nr. 4419. În contra dării fă recurs la direcția de finanțe. Noi răspundem bucuroși ori-și-cui, dar' nu întrebați nici d-voastre lucruri la cari noi nu putem răspunde. Spre pildă: înzădar ne întrebi, că ce vreme va fi la Crăciun? Cine poate să-ți dea răspuns?

Abonent nr. 1433. Numeri de ai „Foi Poporului” avem din anul acesta și unii din anul trecut, cu câte 5 cr. Pentru „Liga Rom.” scrie la: București, strada Noauă nr. 6. — Onisifor și Oprea nu e tot una.

Abonent 2724. Icoana „Nașterea I. Christos” noi nu o avem.

I. P. în Alba-Iulia. Mulțumite și salutări. De ce așa rar?

Tr. T. în Pecica-rom. Pentru „Foaia Poporului” și „Călindare” trimiteți banii și le veți primi. — Pentru-ca să faci rugare la ministerii ș. a. trebuie să mergi la un știutor de carte, care știe și titulele.

E. M. școl. ec. în Bistrița. „Colinda” nu e originală, s'a publicat și de alții și de aceste publicate se nu ne mai trimiteți. Din poeziile populare vom publica.

N. în Paloș (Cața). Calea de a-ți căuta dreptul este să faci arătare la Consistor, mai bine prin protopopul d-voastre.

Abonent 3453. Întabularea în forma în care voești să se facă, se poate întempla numai pe temeiul unui document făcut de notarul public regesc. Ai să mergi dară la notarul public și să-ți spui ce dorești, dînsul îți va face apoi întreg lucrul. Dar' vei ave să-ți plătești taxele sale legale.

Pentru redacție și editură responsabil: Ioan Morariu. Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

LOTERIE.

Tragerea din 12 Decembrie n.

Timișoara: 57 4 20 78 52
 Viena: 87 15 25 14 32

Tragerea din 16 Decembrie n.

Brün: 73 21 36 41 56

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 9 Decembrie: Agnita, Cetatea-de-Baltă, Odorheiu-săcuesc.

Marti, 10 Decembrie: Odorheiu-săcuesc, Gross-Eidau.

Joi, 12 Decembrie: Abrud, Cehul-Sălagiului, Supurul-de-jos.

Duminică, 15 Decembrie: Ciocmani.

Călimdarul săptămânii.

Zilele	Călimdarul vechiu	Călimd. nou	Soarele
	Dum. a 30-a d. Ros., gl. 5, sft. 8.	rés.	ap.
Dum.	8 Cuv. Patapie	20 Libdrat	7 57 4 3
Luni	9 † Zămis. S. Anei	21 Toma Ap.	7 57 4 3
Marti	10 Mci. Mina și Ermog.	22 Demetriu	7 57 4 3
Merc.	11 Cuv. Daniil Stălp.	23 Victoria	7 57 4 3
Joi	12 † Păr. Spiridon	24 Ad. și Eva	7 57 4 3
Vineri	13 Muc. Axentie	25 (†) Nt. Chr.	7 57 4 3
Sămb.	14 Mucen. Tirs	26 (†) Stof. M.	7 57 4 3

"Sentinela" institut de economii și credit ca societate pe acție în Sătul-nou (Rivna Hifalu) efectuează toate operațiunile de bancă. După depuneri spre fructificare solveste 6% și darea de venit. Direcțiunea.

[2398] 11—20

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, a apărut și se află de vânzare:

„CĂLINDARUL POPORULUI“

Prețul 20 cr., — cu trimiterea pe postă 23 cr.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri de

F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“

EDITURA

„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiului“ (280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr., recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,

soc. pe acțiuni în Sibiu.

**Lanțul de oțel patentat „Goepfinger“
 cu zale fără fertură (neforostuite)**

este conform constatării oficiale de 2—2½-ori mai tare decât lanțurile celelalte (cu zale forostuite), și poate să se întrebunțeze cu deplină siguranță cu câțiva numeri mai subțire, decum e posibil aceasta la lanțuri forostuite; prin aceasta se ajunge la o considerabilă ușurare de greutate.

Deci lanțul de oțel patentat este lanțul cel mai ieftin.

Lanțul acesta este făcut în diferite feluri și spre diferite scopuri; se află în deposit la

Carol F. Jickeli, Sibiu.

[2826] 1—25

Foarte exact umblă

numai veritabilele oroloage de buzunar helvețiene, în frumoase cutii de nickel, acoperite; umblă 36 ore, pe lângă cinstită garanție de 3 ani;

se află la

[1958] 18—20

IULIU ERÖS,

orologier, optic și proprietar de cel mai mare deposit de

oroloage, giuvaere, mărfuri de aur și argint.

Edificiul „Transilvaniei“. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.

La „Tipografia“, societ. pe acț. în Sibiu, se află de vânzare:

CURA DE APĂ

de Preotul Sebast. Knelp.

Prețul 1 fl. 50 cr.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință să cunoască **legea** numită **veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o **explicare** poporală a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus această carte în limba română poporală. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe despre

LEGEA VETERINARĂ

și

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De

Tormay Béla.

(134 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Concurs.

Din fondul „Reuniunii Andreiane pentru meserii din S.-Sebeș”, sunt a se distribui pe anul curent cinci ajutoare câte de 10 fl., învățăcelilor de meserii, născuți în Sas-Sebeș și giur; pentru conferirea cărora prin aceasta se publică concurs cu termen până la **18/30 Decembrie a. c.**

Concurenții au a-și așterne cererile instruite cu: *carte de botez, atestat școlar, atestat de paupertate și contractul încheiat cu măestrul*, până la termenul prefapt subsemnatului comitet.

Cererile celor ce sunt împărtașiți cu stipendii sau ajutoare și din alte fundațiuni, nu se vor lua în considerare.

Sas-Sebeș, 1/13 Decembrie 1896.

Comitetul „Reuniunii Andreiane”.

Sergiu Medean m. p.,

[2973] 1-1

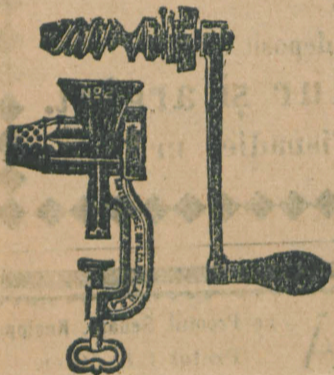
președinte.

CAROL F. JICKELI, SIBIIU,

[2827] 2- recomandă:

mașina de măcinat carnea

galvanisată argintiu.

Constă numai din două părți, părțile de întregire nu sunt trebuincioase.

Părțile tăietoare se ascut de sine la întrebuintare.

Vinele se prelucră tot așa de mărunt ca carnea și fără osteneală mare. Curățirea mașinii urmează cu totul de sine, prin aruncarea unei bucăți de pâine în lăuntru.

Se capătă în patru mărimi:

Nr.	2	4	6	8
macină pro minută	1/2	1	2	3
Prețul fl.	3.40	4.60	5.60	7.90

„LUGOSANA”

instituit de credit și de economii, ca societate pe acțiuni în Lugos.

Primește depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

- Depuneri cu anunț de 30 zile cu 5%;
- „ „ „ 60 „ „ 5 1/2%;
- „ „ „ făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Darea de venit după interese o solvește institutul separat. După starea cassei depuneri până la 500 fl. v. a. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și ridica și prin postă.

[1947] 46-

Direcțiunea.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrei baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a se convinge cu prilegiul comandelor în atelier despre bunătatea materialului și conștientiositatea executării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la cassele noue cât și la reparaturi și deschideri voi face cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai conștientios mod toate comandașle, semnez în speranța unei clientele binevoitoare

[950] 37-

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericăș și politice li-se acordaș și plățirea în rate.